

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. - (विशारद)सामाजिकशास्त्रे / योग
परीक्षा : डिसेंबर - २०२२
तृतीय वर्ष
सत्र - ६

विषय:- विशिष्ट सामाजिक प्रश्नांचा अभ्यास (भाग - २) (BADSE - 606)

दिनांक : १६/१२/२०२२

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १.१ राष्ट्रीय एकात्मतेचे चार प्रमुख पैलू काय असतात ते लिहून त्यापैकी कोणत्याही एकाची माहिती विशद करा.
  - १.२ काश्मीरमध्ये परदेशी सत्तांची ढवळाढवळ कशा प्रकारे होत असते ते सविस्तर लिहा.
  - १.३ नभोवाणी (रेडियो) आणि दूरचित्रवाणी (टेलिव्हिजन) यांच्या भूमिकांचे तुलनात्मक विवेचन करा.
  - १.४ धर्म निरपेक्षतेची पाश्चात्य संकल्पना विशद करा.
  - १.५ बालमजूरी मुळे कोणत्या समस्या निर्माण होतात आणि त्यांच्यावर कोणत्या उपाययोजना शक्य आहेत?
  - १.६ पर्यावरणाच्या अभ्यासाचे महत्त्व विशद करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- २.१ धार्मिक पुनरुज्जीवन म्हणजे काय?
  - २.२ राजकीय पक्षांच्या मतांचा गड्डा मिळविण्याच्या प्रवृत्तीचा भारतातील धर्मनिरपेक्षतेवर काय परिणाम होतो?
  - २.३ आदिवासींचे आर्थिक शोषण कशामुळे केले जाते?
  - २.४ वृध्दांना होणारे अपंगत्वाचे चार मुख्य प्रकार कोणते असतात?
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- ३.१ आदिवासींची शेती पध्दती
  - ३.२ पोलियोचे परिणाम
  - ३.३ कृत्रिम/यांत्रिक अवयव
  - ३.४ स्त्री मुक्ति चळवळी

Translation in English

Sub: Study of Specific Social Problems (Part-II) (BADSE - 606)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
  - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1.1 What are the 4 main aspects of National Integration? Describe any one of them in detail.
- 1.2 Describe in detail the way foreign powers have been interfering in Kashmir.
- 1.3 Describe in difference in the roles of Radio and Television.
- 1.4 Describe in detail the western concept of Secularism.
- 1.5 What problems arise from child labour and what are the possible remedies?
- 1.6 Explain why it is important to study about the Environment.

Q.2. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 2.1 What is meant by communal resurgence?
- 2.2 What is the effect of Vote Block politics on secularism in India?
- 2.3 What are the causes of economic exploitation of Adivasis?
- 2.4 Name the 4 major types of disabilities suffered by aged people.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Agricultural practices of Adivasis.
- 3.2 Effects of Polio
- 3.3 Artificial limbs
- 3.4 Women's liberation movements
